

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

लुम्बिनी प्रदेश

मुकाम: बुटवल, नेपाल

कोभिड-१९ सञ्चार माध्यम निगरानी (Media monitoring)

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

लुम्बिनी प्रदेश

मिति: आषाढ २८, २०७८ (जुलाई १२, २०२१)

बुटवल, रुपन्देही

कोभिड -१९ सम्बन्धी प्रमुख जानकारी

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, स्वास्थ्य निर्देशनालय, लुम्बिनी प्रदेशको आषाढ २६ गतेको तथ्याङ्कका आधारमा यस प्रदेशमा कुल ९९८८४ जनामा कोभिड-१९ संक्रमण पुष्टि भएको छ। यो हप्ता कुल सक्रिय संक्रमित १२२० रहेको छ। यो हप्ता रुपन्देही (३७३) बाहेकका सबै जिल्लामा २०० भन्दा कम सक्रिय संक्रमित रहेका छन्। गत दुई हप्ताको तथ्याङ्क हेर्दा रुपन्देही जिल्लामा निषेधाज्ञा खुकुलो भए यता सक्रिय संक्रमितहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि (गत हप्ता भन्दा २२ प्रतिशतले वृद्धि) भएको छ। गत २४ घण्टामा पनि सबै भन्दा धेरै रुपन्देहीमा, २८ जना नयाँ संक्रमित थपिएका छन्। हालसम्म प्रदेशमा २०४५ जनाको मृत्यु भएको छ र पछिल्लो २४ घण्टामा जम्मा एक जनाको मृत्यु भएको छ। हाल १९३ जना संक्रमितहरू प्रदेशका विभिन्न अस्पतालहरूमा उपचाररत छन्।

- ❖ नेपाल सरकारले चीनको सिनोफार्म कम्पनीसँग खरिद गरेको कोभिड-१९ विरुद्धको भेरोसेल खोपको पहिलो खेपमा ८ लाख डोज खोप आषाढ २५ गते नेपाल आइपुगेको छ। (स्रोत: कान्तिपुर दैनिक, आषाढ २५, २०७८)
- ❖ इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाले (ईडीसीडी) कोभिड १९ स्वाब परीक्षण गर्ने सम्पूर्ण प्रयोगशाला तथा अस्पतालहरूलाई पीसीआर पोजेटिभ भएकाहरूको पूर्ण विवरण उपलब्ध गराउन सूचना जारी गरेको छ। कल सेन्टरबाट केस म्यानेजमेन्टका लागि कोभिड १९ को स्वाब परीक्षणपश्चात् पोजेटिभ केसहरूलाई पहिलो कल गरिने तथा घरमै आइसोलेसनमा बसेकाहरूलाई आइसोलेसनको अवधि समाप्त नहुँदासम्म फलोअप गरिने भएकाले प्रयोगशालाबाट प्राप्त हुने रिपोर्टमा विवरण पूर्णरूपमा - पीसीआर परीक्षण गराउन आउने व्यक्तिहरूलाई अनिवार्य रूपमा सम्पर्क नम्बर उल्लेख गर्न लगाउने, नम्बर उल्लेख गराउँदा पूरा अंकसहित उल्लेख गराउने र सम्बन्धित व्यक्तिको मात्र सम्पर्क नम्बर - उल्लेख गर्न आग्रह गरेको हो। (स्रोत: कान्तिपुर दैनिक, आषाढ २४, २०७८) <https://ekantipur.com/news/२०२१/०७/०८/१६२५७३३०५४८५२९७०३४.html>
- ❖ संस्थागत विद्यालय शिक्षक युनियन (इस्टु) काठमाडौंले विद्यार्थीको भिडभाडमा रहेर अध्ययन अध्यापन गराउने शिक्षक तथा कर्मचारीहरूलाई पनि सरकारले कोभिड-१९ विरुद्धको खोपको प्राथमिकतामा राख्नु पर्ने माग गरेको छ। युनियनले आषाढ २१ गते निजी विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीलाई सहज रूपमा खोप उपलब्ध

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

लुम्बिनी प्रदेश

मुकाम: बुटवल, नेपाल

गराउन पहल गरिदिन भन्दै जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय टेकु र काठमाडौं महानगरपालिकाकालाई ज्ञापन पत्र बुझाएको छ। (स्रोत: नागरिक दैनिक, आषाढ २२, २०७८)

- ❖ कोभिड-१९ महामारीको विषम अवस्थामा विद्यालयहरूले सहजीकरण गर्दै आएको अनलाइन पठनपाठनले गर्दा बालबालिकामा मानसिक, सामाजिक, शारीरिक समस्या बढेको बाल मनोविद्हरू बताउँछन्। शिक्षक र साथीहरूसँग अन्तरक्रिया गर्दै अध्ययन गर्ने बालबालिका लामो समयसम्म घरका कोठामा बसेर ल्यापटप वा मोबाइलबाट भर्चुअल माध्यमद्वारा अध्ययन गर्न बाध्य हुँदा उनीहरूको समग्र विकास प्रक्रियामा प्रभाव परेको छ। साथीहरूसँग प्रत्यक्ष अन्तरक्रिया गर्न नपाउँदा बालबालिकामा झन् तनाव बढेको मनोविद्हरूले जनाएका छन्। बालबालिकाहरूमा चिडचिडाहटपन बढ्ने, झर्किने, पढाइप्रति एकाग्र हुन नसक्नेजस्ता समस्या विकसित भएको पाइएको छ। (स्रोत: नयाँ पत्रिका दैनिक, आषाढ २५, २०७८)

<https://www.nayapatrikadaily.com/news-details/६६७६८/२०२१-०७-०९>

प्रादेशिक खबरहरू

- ❖ लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य निर्देशनालय र नेपाल औषधी व्यवसायी संघले आषाढ २२ गते बुटवलमा आयोजना गरेको महामारीजन्य रोगको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारमा सरोकारवालाको भूमिका विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रममा सरोकारवालाले कोभिड-१९ महामारीको तेस्रो लहर आउने सम्भावना रहेको र समयमै खोपको व्यवस्था गरिएन भने

स्वास्थ्य जनशक्तिको अभाव हुन सक्ने जनाएका छन्। कार्यक्रममा लुम्बिनी प्रदेश स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्री भोजप्रसाद श्रेष्ठले खोपलाई सरकारले पहिलो प्राथमिकतामा राखेको जानकारी गराउनु भयो। सम्भावित तेस्रो लहरको व्यवस्थापनलाई मध्यनजर गर्दै प्रदेशका १२ वटै जिल्लामा अक्सिजन प्लान्ट र पिसिआर परीक्षणको व्यवस्था मिलाईएको जानकारी गराउनु भयो। कम जनशक्ति भएका अस्पतालहरूमा त्यसको व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार बीच सहकार्य र समन्वय भईरहेको बताउनुभयो। (स्रोत: लुम्बिनी अन लाइन, आषाढ २२, २०७८)

- ❖ निषेधाज्ञा खुकुलो बनाइएसँगै रूपन्देही र बाँकेमा कोरोना संक्रमण दर पुनः उकालो लाग्न थालेको छ। सरकारको 'स्मार्ट' निषेधाज्ञा लागु भए देखि बजार तथा ग्रामीण भेगमा सर्वसाधारणहरूको भिड र जनस्वास्थ्यका मापदण्ड पालना गर्नेको कमी देखिएको छ। यसले गर्दा प्रदेशमा संक्रमितको संख्या बढ्न र

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

लुम्बिनी प्रदेश

मुकाम: बुटवल, नेपाल

समुदायमा फैलिन थालेको छ। लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल बुटवलमा खाली भएका आईसीयू र भेन्टिलेटरहरूमा कोभिड-१९ बिरामी भर्ना हुने क्रम बढेको र भर्ना हुनेमा धेरै जसो स्थानीय व्यवसायीहरू रहेको अस्पतालले जनाएको छ। (स्रोत: कान्तिपुर दैनिक, आषाढ २६, २०७८)

- ❖ दोस्रो चरणको संक्रमण सुरु भए यता रोल्पामा १९ जनाले कोभिड-१९ का कारण ज्यान गुमाएका छन्। यो बाहेक उपचारका लागि रोल्पा बाहिर गएका करिब दर्जन बढीको समेत मृत्यु भईसकेको छ। जिल्ला प्रशासन कार्यालय रोल्पाको तथ्याङ्क अनुसार अहिले सम्म १ हजार ९ सय ४७ जनाले कोरोना जितेका छन्। यसैबीच जिल्ला प्रशासन कार्यालयले केही खुकुलो बनाउँदै असार महिना भरका लागि निषेधाज्ञा बढाएको छ। (स्रोत: नागरिक दैनिक, आषाढ २२, २०७८)

अन्तर्राष्ट्रिय विषयबस्तुहरू

- ❖ अमेरिकी रोग नियन्त्रण केन्द्र, सीडिसीका अनुसार कोभिड-१९ को अत्यधिक संक्रामक डेल्टा भेरियन्टको कारणले संयुक्त राज्य अमेरिकामा कोभिड-१९ का संक्रमितहरूको सङ्ख्या जुलाईको पहिलो हप्ता १० प्रतिशतले वृद्धि भएको छ। डेल्टा भेरियन्ट अमेरिकामा हाल रहेको अल्फा भेरियन्ट भन्दा करिब ६० प्रतिशत बढी संक्रामक रहेको सीडीसीले जनाएको छ। (स्रोत: एनसीबि न्यूज, जुलाई १, २०२१)

<https://www.nbcnews.com/health/health-news/cdc-covid-cases-90-percent-hypertransmissible-delta-variant-spreads-n1272595>

- ❖ क्याम्ब्रिज विश्वविद्यालयको एक अनुसन्धानलाई उद्धृत गर्दै बीबीसीले मास्कको गुणस्तर जति राम्रो भयो त्यति संक्रमण कम हुने बताएको छ। अनुसन्धानले FFP३ जस्तो उच्च गुणस्तरको मास्कको प्रयोग गर्दा संक्रमणबाट शत प्रतिशत सुरक्षा प्राप्त हुने तर सामान्य सर्जिकल मास्क प्रयोग गर्ने स्वास्थ्यकर्मीहरूमा भने संक्रमण सर्ने सम्भावना धेरै देखिएको जनाएको छ। (स्रोत: बीबीसीको अनलाइन संस्करण, २९ जुन २०२१)

<https://www.bbc.com/news/health-59636360>

कोभिड-१९ र प्राकृतिक प्रकोप

- ❖ मनसुनी वायुको प्रभावले आषाढ २३ गते राती देखि देशका विभिन्न स्थानमा पानी परिरहेको छ। मौसम पूर्वानुमान महाशाखाले यो हप्ता देशभरी मनसुनी वायुको प्रभाव रहेको बताएको छ। त्यही कारणले अहिले प्रदेश नं १, गण्डकी, लुम्बिनी र बागमती प्रदेशका केही भू-भागमा साथै कर्णालीको थोरै भागमा भारी वर्षा भएको र अझै भारी वर्षा हुन सक्ने जनाएको छ। मनसुनी वायु अझै केही दिन सक्रिय रहने र यस क्षेत्रमा रहेका खोला नाला बढ्न सक्ने, पहिरो जान सक्ने र बाटोहरू बन्द हुन सक्ने भएकाले आवश्यक सतर्कता अपनाउन हुन महाशाखाले जनाएको छ। त्यसैगरी, लुम्बिनी प्रदेशका पहाडी जिल्लाहरूमा पनि अविरल वर्षाका कारण जनधनको क्षति भएको छ। (स्रोत: सेतोपटी, आषाढ २४, २०७८)

<https://www.setopati.com/social/242594>

- ❖ आषाढ २३ गते रातिदेखि परेको अविरल वर्षाको कारण अहिलेसम्म प्रदेशमा चार जनाको मृत्यु भएको छ। तिनाउँ गाउँपालिका वडा नं. ५ गिठ्ठी खानी हिउँदै खोला क्षेत्रमा खसेको पहिरोमा पुरिएर तीनजनाको मृत्यु भएको छ। हिउँदै खोला क्षेत्रमा माथिबाट झरेको पहिरोले घर बगाउँदा सात जना घाइते भएका र सात जनाले पहिरोमा भागेर ज्यान जोगाएका जिल्ला प्रहरी कार्यालय पाल्पाले जनाएको छ। सोहि दिन वर्षाका

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

लुम्बिनी प्रदेश

मुकाम: बुटवल, नेपाल

कारण घरको पर्खाल भत्किँदा घोराही उपमहानगरपालिका-१७ कि तीन महिने शिशुको मृत्यु भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय दाङले जानकारी दिएको छ। (स्रोत: सेतोपटी र अनलइन खबर, आषाढ २४, २०७८)

<https://www.onlinekhabar.com/2021/07/980520>

कोभिड-१९ खोप सम्बन्धि जानकारी

- ❖ औषधि व्यवस्था विभागले गत चैत १ मा कोभिड-१९ खोप आयात गर्न चाहने निजी कम्पनीबाट अनुमतिका लागि निवेदन आह्वान गरेको थियो। जसअनुसार भारत बायोटेक कम्पनीले उत्पादन गर्ने कोभ्याक्सिन ल्याउन इमरल्ड फर्मा, रुसको गमालिया इन्स्टिच्युटले विकास गरेको स्पुतनिक—५ का लागि लोमस फर्मास्युटिकल्स र सिरम इन्स्टिच्युट अफ इन्डियाको उत्पादन कोभिसिल्ड आयात गर्न हुकम फर्मास्युटिकल्सले अनुमति पाएका थिए। आयात अनुमतिका लागि खोप उत्पादन गर्ने कम्पनीको मूल्य, ढुवानी, भण्डारण, सम्बन्धित मुलुकको कर, सेवा, शुल्कसमेत विश्लेषण गरी मुनाफा बढीमा १० प्रतिशत राखेर नयाँ कम्पनीले मूल्य प्रस्ताव गर्नुपर्ने र आपूर्ति गर्न सकिने परिमाण र लाग्ने समयको प्रक्षेपणसमेत पेस गर्नुपर्ने विभागले जनाएको छ। अनुमति लिएका निजी क्षेत्रका कम्पनीले कोभिड—१९ विरुद्धको खोप ल्याउन नसकेपछि सरकारले अरु व्यक्ति र कम्पनीलाई पनि अनुमति दिने भएको छ। (स्रोत: कान्तिपुर दैनिक, आषाढ २५, २०७८)
- ❖ अमेरिकाको जोन्सन एन्ड जोन्सन फर्मास्युटिकल कम्पनीद्वारा उत्पादित कोभिड-१९ विरुद्धको खोप 'जेन्सेन' कोभाक्स सुविधाअन्तर्गत आषाढ २८ गते १५ लाख ३४ हजार ८५० मात्रा नेपाल आइपुगेको स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयले जनाएको छ। विश्व स्वास्थ्य संगठनले आपत्कालीन प्रयोगका लागि अनुमति दिइसकेको 'जेन्सेन एडी२६.सिओभी.२' खोप एक मात्रा लगाए पुग्ने खोप हो। (स्रोत: कान्तिपुर दैनिक र सेतोपाटी, आषाढ २८, २०७८)

खोप ल्याउन थप कम्पनीलाई अनुमति दिइने

1.2K SHARES   संग्रह

असार २५, २०७८ | कान्तिपुर संवाददाता

काठमाडौं — अनुमति लिएका निजी क्षेत्रका सीमित व्यक्ति र कम्पनीले कोभिड-१९ विरुद्धको खोप ल्याउन नसकेपछि सरकारले अरु व्यक्ति र कम्पनीलाई पनि अनुमति दिने भएको छ।

Recommendations:

- ❖ लुम्बिनी प्रदेशका केहि जिल्लाहरूमा निषेधाज्ञा खुकुलो बनाइए संगै कोभिड-१९ को संक्रमणदर फेरी बढ्ने क्रम देखिएकाले सबै तह र तप्काबाट अनिवार्य रूपमा जनस्वास्थ्यका मापदण्डहरू पालना गर्न गराउन पहल गर्नु पर्ने;
  - अत्यावश्यक काम बाहेक घरबाट बाहिर ननिस्कने
  - निस्कनै परे नाक मुख राम्ररी छोपिने गरी मास्कको प्रयोग गर्ने,
  - बाहिर-बजार, बैंक, सार्वजनिक यातायात, पसल, आदि भिडभाड बढि हुने ठाउँहरूमा जाँदा/हुँदा भौतिक दुरी कायम गर्ने, बेलाबेलामा साबुन पानीले हात धोइरहने वा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्ने

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय

लुम्बिनी प्रदेश

मुकाम: बुटवल, नेपाल

- बाढी पहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपको बेलामा पनि कोभिड-१९ को संक्रमणलाई ध्यानमा राखी जनस्वास्थ्यका मापदण्डहरू पालना गर्ने।

थप जानकारीका लागि सम्पर्क

डा. पुष्पराज पौडेल

प्रवक्ता एवं सूचना अधिकारी

स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश

drprpoudel@gmail.com